

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ İİBF ÖĞRENCİLERİNİN EKONOMİK KALKINMA FARKINDALIKLARININ ANALİZİ^{*, **}

THE ANALYSIS OF ECONOMIC DEVELOPMENT AWARENESS OF STUDENTS IN FEAS, TRAKYA UNIVERSITY

Araştırma Makalesi
Research Paper

Meltem OKUR DİNÇSOY^{***}
Özgür TAŞDEMİR^{****}

Öz:

Ekonomik kalkınma kavramının ve politikalarının teorik alt yapısının oluşturulmasında önemli yükü üniversitelerin iktisadi ve idari bilimler fakülteleri (İİBF) üstlenmektedir. Bu çalışmada, 2015-2016 dönemi Trakya Üniversitesi (TÜ) İİBF öğrencilerinin ekonomik kalkınma farkındalıkları, eğitim ve demografik özellikleri bakımından SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences) ile analiz edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda iktisat, ekonometri, işletme ve çalışma ekonomisi bölümleri öğrencilerine 790 adet anket uygulanmıştır. Test sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyetlerine, gelirlerine, bölümlerine, öğrenim programlarına ve sınıflarına göre ekonomik kalkınma farkındalıklarında önemli farklılıklar tespit edilmiştir. Özellikle iktisat bölümü öğrencilerinin ekonominin gidişatı, kalkınmanın başlangıç noktası, yabancı sermayeye bakış açısı, sanayinin desteklenmesi ve gelir dağılımı adaletinin düzeyi gibi konuları diğer bölüm öğrencilerine göre farklı değerlendirdikleri görülmüştür. Ayrıca, öğrencilerin, almış oldukları eğitim haricinde, gelir ve cinsiyet gibi demografik faktörlerinin de ekonomik kalkınma farkındalıklarının şekillenmesinde etkili olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kalkınma, Farkındalık, Trakya Üniversitesi, SPSS.

Abstract:

The faculties of economics and administrative sciences (FEAS) of the universities take an important role in the theoretical concept of economic development and policies. In this study, the students in FEAS of Trakya University were analyzed in terms of educational and demographic features by SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences) to measure the economic development awareness of in the period of 2015-2016. For this purpose, 790 questionnaires were applied to the students in the departments of economics, econometrics, business and labor economics. According to the test results, significant differences were observed in gender, income, department and grade level. Especially, students in the department of economics differently evaluated the progress of economy, preliminary point of development, foreign capital, industry and balance of income distribution. In addition, it is observed that, except for the educational background, demographic factors of the students like income and gender have also important influences on their economic development awareness.

Keywords: Economic Development, Awareness, Trakya University, SPSS.

* Makale Gönderim Tarihi: 29.09.2017

Makale Kabul Tarihi: 11.12.2017

** Bu çalışma Trakya Üniversitesi İktisat ve Bankacılık Bölümleri öğrencileri için yapılan çalışmaların fakülte düzeyinde geliştirilebilmiş halidir.

*** Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, meltemokurdincsoy@trakya.edu.tr, orcid.org/0000-0002-8990-5409

**** Öğr. Gör. Dr., Trakya Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, ozgurtasdemir@trakya.edu.tr, orcid.org/0000-0003-2500-8255

GİRİŞ

Kalkınma iktisadının teorik kökeninin Adam Smith ile başladığı genel kabul gören bir fikirdir ve iktisadi büyümenin temel belirleyicisi kapitalist tasarruf miktarı¹ ve sermaye birikimi olduğunu savunmuştur (Todaro ve Smith, 2012: 7-9). Ricardo sermaye birikimine ek olarak teknik yenilikler ve uluslararası ticaretin önemini; Marx sosyal sınıflar ve sosyal sınıfların hareketlerini belirleyen mevcut üretim ve mülkiyet ilişkileri; Schumpeter üretim faktörleri, girişimcilik ve teknik yenilikler gibi kavramları ön plana çıkarmıştır (Kaynak, 2007: 36-38). Ayrıca Lord Bauer, Colin Clark, Albert O. Hirschman, Arthur Lewis, Gunnar Myrdal, Raul Prebisch, Paul N. Rosenstein-Rodan, Walt W. Rostow, Hans W. Singer, Ragnar Nurkse, B.F. Hoselits, Paul Baran ve Jan Tinbergen gibi kalkınma iktisadının öncüsü olan ekonomistler de bağımsızlığını yeni kazanan fakir ülkelerin ekonomik transformasyonunu kısa sürede nasıl gerçekleştirecekleri, bu ülkelerin tarım, sanayi, eğitim, uluslararası ticaretteki yanlışların nasıl düzeltileceği ve azgelişmişliğin açıklanması üzerine politika ve teoriler üretmişlerdir (Berber, 2006: 296). Bu bakımdan, kalkınma iktisadının temel amacı gelişmekte olan ülkelerde yaşayan bireylerin hayat standartlarının düşük olmasının sebeplerini araştırmak ve bu ülkeleri refah düzeyi yüksek olan ülkelerin seviyesine ulaştırmak için gerekli olan çeşitli stratejiler geliştirmektir (Kaptan ve Taşdemir, 2008: 7).

Kalkınma kavramının sınırlarının nerede başlayıp nerede bittiği ve bazı ülkeler zenginken diğerlerinin neden fakir kaldığı gibi soruları içinde barındırması (Jones, 2001: 1-3); kavramı disiplinler arası çalışılan, sosyal hayatın, çevrenin ve yaşam kalitesinin bir parçası olan, ekonomik ve ölçülebilir bir reel çıktısı haricinde insanların algı ve beklentilerini de kapsayan bir araştırma alanı haline getirmiştir. Ayrıca Türk Dil Kurumu Büyük Sözlüğünde (TDK, 2017) kalkınma kelimesi “*Bir ekonomide halkın değer yargıları, dünya görüşü ile tüketim ve davranış kalıplarındaki değişimleri içerecek biçimde toplumsal ve kurumsal yapıda dönüşüme yol açan büyüme*” olarak tanımlanmaktadır. Farklı dönemlerde de modernleşme, ilerleme, sanayileşme, yapısal değişim ve büyüme gibi anlamlarda da kullanılarak anlam kaymasına uğramıştır (Akarar: Doğan, 2011: 45, 47).

Çalışmanın amacı, yukarıda bahsedilen teorik ve anlamsal altyapının TÜ İİBF’nin çeşitli bölümlerinde eğitim alan öğrencilerde nasıl algılandığının ve farkındalıklarının demografik faktörlere, bölüme, sınıf düzeyine ve öğrenim programına göre değişip değişmediğinin analiz edilmesidir. Ayrıca literatür araştırmaları sonucunda, üniversite öğrencilerinin kalkınma farkındalık ve kalkınma algısı üzerine bu tip kapsamlı ve spesifik bir çalışmanın literatüre de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

¹ Kapitalist tasarruf, üretim süreçlerinin geliştirilmesi için tasarlanmış malların birikimidir ve bu birikim sadece tüketim için ayrılmayıp üretimde kullanılmak üzere sermaye mallarının biriktirilmesidir (Von Mises, 2011: 75).

1. LİTERATÜR TARAMASI

Sosyal bilimler alanında, farklı farklı konularda üniversite öğrencileri ve algıları üzerine yerli ve yabancı çalışmaların sayısı oldukça fazladır. Ancak ekonomi, kalkınma ve finans alanlarında eğitim alan öğrencilerin aldıkları eğitim ile algılarının veya farkındalıklarının değişik bölümlerde öğrenim gören öğrenciler arasında farklılıkların analiz edildiği çalışmaların kısıtlı olduğu görülmüştür. Bu bakımdan, teorik bilgilerin öğrenciler tarafından içselleştirme düzeyinin tespitine, verilen eğitimin geri beslemesinin yapılmasına ve literatüre sağlayacağı katkılar bakımından çalışmanın sonuçlarının önemli olacağı düşünülmektedir.

Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde ekonomi alanında eğitim alan öğrenciler üzerine yapılan çalışmaların bazıları, çalışmaya katkı sağlaması bakımından, aşağıya çıkarılmıştır.

Çobanoğlu ve Türer (2015: 235, 245) yaptıkları çalışmada Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarına sürdürülebilir kalkınma konusuna ilişkin farkındalıklarının belirlenmesi amacıyla sürdürülebilir kalkınma farkındalık anketi uygulamışlardır. Araştırma sonucuna göre Fen Bilgisi Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınmanın genel ve boyutlar arası farkındalıklarının yüksek olduğu görülürken, cinsiyetlerine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı fark çıkmadığını; ayrıca katılımcıların konuya ilgisinin olumlu yönde olduğu ancak yeterli düzeyde de olmadığını tespit etmişlerdir.

TÜ İİBF İktisat öğrencilerinin kalkınma algılarında, eğitim düzeyleri kadar demografik özellikleri bakımından da anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir (Okur Dinçsoy ve Taşdemir, 2016: 329-331). Benzer şekilde TÜ Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bankacılık öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre vermiş oldukları cevaplardaki anlamlı farklılıklarda genel olarak aldıkları derslerin etkili olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete göre farklılıklarda ise erkek katılımcılar ekonomiyi, kadın katılımcılar da sosyal ve çevresel gelişmelere daha pozitif baktıkları tespit edilmiştir (Okur Dinçsoy, 2017: 706).

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF öğrencileri üzerine yapılan bir çalışmada öğrencilerin kredi kartı kullanımına yönelik tutumları incelenmiş ve bireysel kredi kartı kullanımının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu tür çalışmaların harcama ve ödeme alışkanlıklarının tespitine, firmaların pazarlama ve reklam stratejilerini oluşturmalarına ve müşteri profillerinin belirlenmesine katkıda bulunabileceği belirtilmiştir (Girginer vd., 2008: 205).

Öğrencilerinin geleceğin işletme sahibi, ortağı, yöneticisi, pazarlamacısı, muhasebecisi veya müşterisi olacağı varsayımıyla Anadolu Üniversitesi İİBF öğrencilerinin kurumsal sosyal sorumluluk algılamaları kolayca örnekleme yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada verilen derslerle sosyal sorumluluk algısının bağlantılı olduğu ve daha çok öğrenciye bu tür derslerin verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır (Özalp vd., 2008: 69-82).

Hitit Üniversitesi İİBF iktisat ve maliye dersleri alan öğrencilere vergi bilinci ve algısı üzerine yapılan çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin vergi algısının pozitif yönde

olduğu ve önemli oranda vergi bilincine sahip oldukları sonucuna varılırken aldıkları eğitiminin bu sonuçta oldukça etkili olduğu belirtilmiştir (Çetinkaya ve Alparşlan, 2011: 381).

Senses (2005: 185) ODTÜ İktisat Bölümü öğrenci profilini belirlemek üzere 1995 ve 1996 yıllarında yaptığı iki çalışmanın devamı niteliğinde aynı anket çalışmasını 2004 yılında üçüncü sınıf öğrencilerine tekrar uygulanmıştır. Öğrencilerin sosyoekonomik kökenlerini ve üniversite yaşamını sosyal ve akademik açıdan değerlendirilmesi amaçlanan bu karşılaştırmalı çalışmalarda öğrencilerin üniversite eğitiminden beklentileri ve mezuniyet sonrası çalışmak istedikleri yerler gibi konular başta olmak üzere öğrenci profilinde yıllar içerisinde önemli değişiklikler olduğu tespit edilmiştir.

Selçuk Üniversitesi Bozkır Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin akademik, sosyal ve ekonomik algılarının ölçülebilmesi amacı ile yapılan bir çalışmada genel olarak öğrencilerin Bozkır ilçesinin sosyal olanaklarından memnuniyetsiz oldukları buna karşılık akademik olarak yüksekokuldan memnun oldukları sonucuna varılmıştır (Çini vd., 2016: 1077)

Muğla Üniversitesi İİBF İktisat ve İşletme bölümü üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencisi arasında 285 kişiye yapılan yüz yüze anket çalışmasında ailenin gelir durumunun başarıya etkisi ve bölümler arasında başarı açısından bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışma sonucunda, lise başarısının üniversite eğitime etkisinin olduğu ve öğrencilerin isteyerek okuduğu bölümde daha başarılı olduğu tespit edilmiştir (Gavcar vd., 2011: 18, 27).

2008-2009 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Teknoloji Eğitimi Bölümünde okutulan İstatistik ve Ulaşım Teknolojisi dersleri öğrencilerine çoklu regresyon modelinden yararlanılarak yapılan analizde öğrenci başarısıyla derse devam sayısı arasında güçlü bir ilişkinin olduğu, ancak öğrenci başarısıyla lise not ortalaması arasında düşük bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (Rençber, 2012: 191).

Balıkesir Üniversitesi Gönen Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin tüketim harcamalarının analiz edildiği çalışmada, üniversitelerin yerel ve bölgesel ekonomik gelişmişliğin sağlanması sürecinde önemli işlevi olduğu, kentlerin sosyoekonomik gelişmişlik düzeylerinin artırılmasına katkılar yaptığı ve öğrencilerinin beklentilerine yönelik olarak yapılacak yatırımlara ağırlık verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır (Kaşlı ve Serel, 2008: 99, 109).

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıfında okuyan farklı bölümlerden toplam 217 öğrenci “Bilişim Güvenliği Anketi” üzerine yapılan çalışmada öğrencilerin çoğunun bilişim güvenliği konusunda farkındalıklarının olduğu ancak yeterli seviyede olmadığı ve bilişim güvenliği eğitimi alan adaylar ile almayan adaylar arasında ciddi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir (Akgün ve Topal, 2015: 98, 117).

2. ÇALIŞMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE SINIRLARI

Öğrencilerin ekonomik kalkınma algılarının değerlendirilmesi için değişik sorulara verdikleri cevaplar ile yaş, gelir, cinsiyet, bölüm, sınıf, öğrenim programı değişkenlerine göre anlamlı farklılıkların olup olmadığının analizi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda

İktisat, ekonometri, işletme ve çalışma ekonomisi bölümleri öğrencilerine 790 adet anket uygulanmıştır. 12 tanesi Likert tipi soru olmak üzere toplam 38 soru sorulup, değişkenlere ait hipotez testleri kurularak testlere ilişkin bilgiler ve bulgular detaylı olarak verilmiştir. Likert tipi soru formunun genel güvenilirlik analizleri için Cronbach Alfa Katsayısı yöntemi kullanılmıştır.

2015-2016 eğitim-öğretim yılında T.Ü. İİBF' de araştırmaya konu olan dört bölümün toplam öğrenci sayısı; İktisat 869, ekonometri 689, işletme 900 ve çalışma ekonomisi 569' dur ve çalışmaya toplam 790 öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılanların cinsiyete göre dağılımı kadın 454 (%57,5) ve erkek 336 (%42,5), sınıflarına göre dağılımı, 1. sınıflardan 127, 2. sınıflardan 264, 3. sınıflardan 210 ve 4. sınıflardan 189 öğrencidir. Bu öğrencilerin 288'i iktisat bölümünden, 157'si ekonometri bölümünden, 198'i işletme bölümünden ve 147'si çalışma ekonomisi bölümündendir. Katılımcıların yaş aralığı, 18 yaş ve altı 17, 19-22 yaş arası 610, 23 yaş ve yukarısı 163 kişidir. Katılımcıların aylık gelir değişkeni bakımından dağılımları ise 300 TL ve altı 121, 301-500 TL arası 305, 501-800 TL arası 185, 801-1100 TL arası 94 ve 1101 TL ve yukarısı 85 kişi olarak gerçekleşmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN VERİLERİ

Araştırmada birincil veri kaynaklarından yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sadece T.Ü. İİBF lisans öğrencileriyle sınırlandırılmış olup toplam 790 kişiye anket çalışması uygulanmıştır. Araştırmanın ana kütlesi 2015-2016 eğitim yılı içinde İktisat fakültesinde (iktisat, ekonometri, işletme ve çalışma ekonomisi) bölümlerinde okuyan birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf ve dördüncü sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır. Ana kütlenin tamamına ulaşamadığından rastlantısal örneklem yöntemi uygulanmıştır. Katılımcıların anket sorularına vermiş oldukları cevaplar da Tablo 1 ve 2'de sınıflandırılarak frekans ve yüzde değerleri ile birlikte verilmiştir.

Tablo 1: Anket Soruları ve Cevapların Dağılımı

Sorular	Evet		Hayır		Kararsızım	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
Yeni fikirlere açık ve girişimci bir ruha sahip misiniz?	636	80,5	49	6,2	105	13,3
Geçim sıkıntısı çekiyor musunuz?	199	25,2	304	38,5	287	36,3
Bölümünüzden memnun musunuz?	439	55,6	106	13,4	245	31
Yabancı sermayeye karşı mısınız?	191	24,2	381	48,2	218	27,6
Ülkemizde gelir dağılımının adil olduğunu düşünüyor musunuz?	20	2,5	740	93,7	30	3,8
Ülkemizde tarıma verilen destekleri yeterli buluyor musunuz?	43	5,4	644	81,5	103	13
Ülkemizde sanayiye verilen destekleri yeterli buluyor musunuz?	91	11,5	521	65,9	178	22,5

Tablo 2: Anket Soruları ve Cevapların Dağılımı

Sizce Türkiye'de asgari ücret en az ne kadar olmalıdır?	Frekans	%	Ekonomik sistemlerden hangisi sizce daha iyi?	Frekans	%
≤500	20	2,5	Sosyalizm	200	25,3
501-800	4	0,5	Liberalizm	68	8,6
801-1100	23	2,9	Karma Ekonomi	260	32,9
1101-1400	206	26,1	Fikrim yok	157	19,9
1401-1700	329	41,6	Komünizm	39	4,9
1701-2000	132	16,7	Kapitalizm	37	4,7
2000 ≤	76	9,6	İslam Ekonomisi	29	3,7
Türk ekonomisinin gidişatını nasıl buluyorsunuz?	Frekans	%	Kalkınmada kamu/özel kuruluşları mı daha etkilidir?	Frekans	%
İyiye gidiyor	65	8,2	Kamu	192	24,3
Kötüye gidiyor	502	63,5	Özel	146	18,5
Ne iyi ne kötü	187	23,7	İkisi de	425	53,8
Fikrim yok	36	4,6	Fikrim yok	27	3,4
Tablo 2'nin Devamı: Anket Soruları ve Cevapların Dağılımı					
Sizce ekonomik kalkınmaya nereden başlanmalı?	Frekans	%	Türkiye'de yatırım için hangi sektörü tercih edersiniz?	Frekans	%
Köylerden	418	52,9	Tarım	80	10,1
Kentlerden	86	10,9	Hizmet	363	45,9
Bölgelerden	170	21,5	Sanayi	85	10,8
Merkezden	89	11,3	Eğitim	125	15,8
Fikrim yok	27	3,4	Finans-Banka	83	10,5
			Diğer	54	6,8

4. BULGULAR

4.1. Ki-Kare Bağımsızlık Test Sonuçları

Değişkenler arasındaki farklılıkların belirlenmesi amacıyla Ki-Kare bağımsızlık testleri uygulanıp anlamlı farklılıklar bulunan test sonuçlarının ait hipotez testlerinin sıfır hipotezleri ve testlerin değerlendirmeleri² aşağıda verilmiştir.

H₁: Kadın ve erkek öğrenciler arasında yeni fikirlere açık ve girişimci olma konusunda anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-1).

Cinsiyet değişkeni ile yeni fikirlere açık ve girişimci olma konusunda anlamlı bir farklılık vardır. Erkek öğrencilerin %84,8'i kendisinin girişimci bir ruha sahip olduğunu söylerken kadın öğrencilerin %77,3'ü kendisinin girişimci bir ruha sahip olduğunu söylemektedir.

H₂: Cinsiyet değişkeni ile ekonomik gidişat hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-2).

² Testlere ait SPSS çıktı tabloları Ekler kısmında detaylı olarak verilmiştir.

Cinsiyet değişkeni ile ekonomik gidişat hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık vardır. Erkek öğrencilerin %12,5'i iyiye gidiyor derken kadın öğrencilerin %5,1'i iyiye gittiğini düşünmektedir.

H₃: Cinsiyet değişkeni ile geçim sıkıntısı çekip çekmeme konusunda anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-3).

Cinsiyet değişkeni ile geçim sıkıntısı çekip çekmeme konusunda anlamlı bir farklılık vardır. Erkek öğrencilerin %45,2'si geçim sıkıntısı çekmediğini söylerken kadın öğrencilerin %33,5'i geçim sıkıntısı çekmediğini söylemektedir.

H₄: Cinsiyet değişkeni ile ekonomik sistem tercihi hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-4).

Cinsiyet değişkeni ile ekonomik sistem tercihi hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₅: Cinsiyet değişkeni ile asgari ücretin ne kadar olması gerektiği hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-5).

Cinsiyet değişkeni ile asgari ücret kaç lira olmalı hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık vardır. Erkeklerin yaklaşık %48, kadınların ise %37'si asgari ücret 1400-1700 TL arasında asgari ücret olmalıdır demektedir. Erkeklerin %22'si, kadınların ise %29'u asgari ücret 1100-1400TL arasında olmalıdır demektedir.

H₆: Cinsiyet değişkeni ile yatırım yapılacak sektör tercihleri hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-6).

Cinsiyet değişkeni ile sektör tercihleri hakkındaki görüşler arasında anlamlı bir farklılık vardır. Erkeklerin %14,9'u, kadınların ise %6,6'sı tarım sektörüne yatırım yapmak istiyor. En çok yatırım yapılmak istenen sektör hizmet sektörü olmakla birlikte kadın ve erkek öğrenciler birbirine çok yakın yüzdelerde bu sektörü tercih etmişlerdir. Sanayi sektörüne yatırım yapmak isteyenlerde erkeklerin oranının daha yüksek olduğu görülmektedir, erkeklerin %14,6'sı kadınların %7,9'u sanayi sektörüne yatırımı tercih etmektedir, buna karşın eğitim sektörüne yatırımı kadınların tercih etme yüzdesi (%20,3), erkeklerin yüzdesinden (%9,8) daha fazladır.

H₇: Farklı aylık gelire sahip öğrencilerin geçim sıkıntısını çekip çekmedikleri konusunda anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-7).

Farklı aylık gelire sahip öğrencilerin geçim sıkıntısını çekip çekmedikleri konusunda anlamlı bir farklılık vardır. Gelir düzeyi arttıkça anlamlı olarak geçim sıkıntısı çektiğini söyleyen öğrencilerde azalma görülmüştür.

H₈: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin ülkenin ekonomik gidişatına bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-8).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin ülkenin ekonomik gidişatına bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık vardır. İktisat ve çalışma ekonomisi öğrencileri diğer iki bölüme oranla daha olumsuz bakışa sahipler.

H₉: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin ekonomik sistemlere bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-9).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin ekonomik sistemlere bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık vardır. İktisat bölümü öğrencileri %28,1 ile sosyalist sistemin, çalışma ekonomisi öğrencileri %44,2 ile karma ekonomik sistemin daha iyi bir sistem olduğunu düşünürken işletme ve ekonometri bölümü öğrencileri %24,2 fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.

H₁₀: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin kalkınma nereden başlamalı sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-10).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin kalkınma nereden başlamalı sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Genel olarak köyden başlaması gerektiği fikri ağır basmış ve iktisat bölümü öğrencileri %60 ile en yüksek orana sahiptir. Bölgelerden başlaması fikri ikinci en yüksek orana sahiptir ve çalışma ekonomisi öğrencileri %27,2 ile en yüksek orana sahiptir.

H₁₁: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin yabancı sermayeye bakışları arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-11).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin yabancı sermayeye bakışları anlamlı bir farklılık vardır. Yabancı sermayeye karşı olan fikir en çok çalışma ekonomisinde (%31,3), karşı olmayan fikir ise ekonometri bölümünde (%56,7) görülmüştür.

H₁₂: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin sanayiye destek verilmesi konusunda verilen cevaplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-12).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin sanayiye destek verilmesi konusunda verilen cevaplar anlamlı bir farklılık vardır. İktisat bölümü öğrencileri %73,6 ile diğer bölümlere oranla yüksek oranda yeterli bulmamaktadır.

H₁₃: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin gelir dağılımı adil mi? Sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-13).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin gelir dağılımı adil mi? Sorusuna verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Genel olarak bütün bölümler gelir dağılımı adaletsizliğinin olduğunu yüksek oranda (93,7) belirtmiş ve en yüksek oran iktisat bölümünde (%95,8) olmuştur.

H₁₄: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin ülkenin kalkınmasına kamu kuruluşlarının mı yoksa özel kuruluşların mı katkısı önemlidir? Sorusuna verilen cevaplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-14).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin ülkenin kalkınmasına kamu kuruluşlarının mı yoksa özel kuruluşların mı katkısı önemlidir? Sorusuna verilen cevaplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₁₅: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin yatırım yapmak istedikleri sektör tercihleri konusunda anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-15).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin yatırım yapmak istedikleri sektör tercihleri konusunda anlamlı bir farklılık vardır. Hizmet sektörü tercihi sanayi ve tarımdan daha yüksek çıkmıştır. En yüksek oran %55,1 ile çalışma ekonomisinde gözlenmiştir. Bu bakımdan öğrenciler kalkınmayı destekleyici tarım ve sanayi gibi iki lokomotif sektör yerine Türkiye’de hızlı gelişmekte olan hizmet sektöründe yatırımı tercih edeceğini belirtmiştir.

H₁₆: Örgün öğretim ve ikinci öğretimde okuyan öğrenciler arasında geçim sıkıntısı çekme konusunda anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-16).

Farklı öğrenim programında okuyan öğrencilerin geçim sıkıntısını çekip çekmedikleri konusunda anlamlı bir farklılık vardır. Örgün öğretimde okuyan öğrenciler ikinci öğretimde okuyan öğrencilere göre daha fazla oranda geçim sıkıntısı çektiğini belirtmişlerdir.

H₁₇: Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin ekonominin gidişatı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-17).

Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin ekonominin gidişatı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. 1.sınıf öğrencilerinin diğer sınıflarda okuyan öğrencilere ekonomik gidişatın iyiye gittiğini düşünenlerin oranı daha fazladır.

H₁₈: Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin ekonomik sistemlere olan bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-18).

Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin ekonomik sistemlere olan bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça sosyalist ve liberal ekonomiye bakış açısında da pozitif artış görülmüştür. Ayrıca, 4.sınıflarda fikrim yok seçeneği en düşük seviyede çıkmıştır.

H₁₉: Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin yabancı sermayeye bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-19).

Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin yabancı sermayeye bakış açıları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerden yabancı sermaye olumlu bakanların oranı azalmaktadır.

H₂₀: Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin yatırım yapılabilecek sektör tercihlerinde anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-20).

Farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin yatırım yapılabilecek sektör tercihlerinde anlamlı bir farklılık vardır. Her sınıf düzeyinde hizmetler sektörüne yatırım tercihi diğer sektörlerle oranla yüksek çıkmıştır ve en yüksek oran (%53,3) 3.sınıflardadır.

4.2. Kruskal-Wallis ve Mann-Whitney U Test Sonuçları

Varyansların homojen ve normal dağılım göstermemesi nedeniyle analizlerde ilişkisiz ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis H-Testi kullanılmıştır ve sonuçların yorumlanmasında 0.05 anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır. İlgili hipotez testleri, testlerin

sonuçları ve gruplar ile sorulara verilen cevaplar arasındaki anlamlı farklılıkları gösteren çıktı tabloları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

H₂₁: Farklı sınıflara göre öğrencilerin bölgesel markaların yaratılmasını önemsemeleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-21).

Farklı sınıf seviyelerine sahip öğrencilerin bölgesel markaların yaratılmasını önemsemeleri açısından anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₂: Farklı sınıf seviyelerine sahip öğrencilerin sektörler arası işbirliğini önemsemeleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-21).

Farklı sınıf seviyelerine sahip öğrencilerin sektörler arası işbirliğini önemsemeleri açısından anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₃: Farklı aylık gelire sahip öğrencilerin tarımın gelişmesini önemsemeleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-22).

Farklı aylık gelire sahip öğrencilerin tarımın gelişmesini önemsemeleri açısından anlamlı bir farklılık vardır. 500 lira ve üstü gelire sahip öğrenciler tarımın gelişmesini anlamlı olarak daha fazla önemsediklerini vurgulamışlardır.

H₂₄: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin kültürel ve sosyal gelişmeye önem verme açısından anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-23).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin Kültürel ve sosyal gelişmeye önem verme açısından anlamlı bir farklılık vardır. İşletme ve Çalışma Ekonomisi bölümlerinde okuyan öğrenciler kültürel ve sosyal gelişmeye anlamlı bir şekilde daha çok önem verdikleri görülmektedir.

H₂₅: Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin Ar-Ge yatırımlarına önem verme açısından anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-23).

Farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin Ar-Ge yatırımlarına önem verme açısından anlamlı bir farklılık vardır. İşletme ve Çalışma Ekonomisi bölümlerinde okuyan öğrenciler Ar-Ge yatırımlarına anlamlı bir şekilde daha çok önem verdikleri görülmektedir.

Gruplar parametrik testlerin varsayımlarını karşılamadığından ve bağımsız iki grup için katılımcılardan elde edilen cevapların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ise Mann Whitney U-Testi kullanılmıştır. İlgili hipotez testleri kurularak, gruplar ile sorulara verilen cevaplar arasındaki anlamlı farklılıklar gösterilmiştir.

H₂₆: Erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında Ar-Ge yatırımlarının önemli olduğunu düşünmek konusunda anlamlı bir farklılık yoktur (Ek-24).

Cinsiyet değişkeni ile Ar-Ge yatırımlarının önemli olduğunu düşünmek konusunda anlamlı bir farklılık vardır. Erkek öğrenciler Ar-Ge yatırımlarını kadınlardan daha çok önemsemektedir.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Çalışmada, öğrencilerin kalkınma, ekonomi ve yatırım konularına bakış açılarında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılıkların önemli bir kısmının seçmiş oldukları bölümlerden, derslerin çeşidinden ve AKTS kredilerinden³ kaynaklandığı teorik olarak kabul edilebilir.

Bununla birlikte öğrencilerin kalkınma ve ekonomik gelişme farkındalıklarının cinsiyet değişkenine göre de anlamlı farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Katılımcıların diğer demografik özelliklerine göre de bazı anlamlı farklılıklar tespit edilmişse de hiçbiri cinsiyet değişkeni kadar etkili değildir.

Sonuç olarak, öğrencilerin ekonomik kalkınma farkındalıklarının oluşmasında seçtikleri bölümün ve buna bağlı aldıkları iktisat eğitimin önemli bir rol oynadığı görülmekle beraber cinsiyet değişkeninin de ekonomik kalkınma farkındalıkları üzerinde oldukça etkili olduğu tespit edilmiştir.

³ Derslerin iş yükünü gösteren (1 ile 60 arasında) sayısal değer olup, bir akademik yılda ders kapsamındaki uygulamaları, seminerleri, saha çalışmaları, bireysel çalışmaları ve sınavları kapsamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akgün, Ö. E. & Topal, M. (2015). Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Bilişim Güvenliği Farkındalıkları: Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği, *Sakarya University Journal Of Education*, 5(2), 98-121.
- Berber, M. (2006). *İktisadi Büyüme ve Kalkınma*, Derya Kitabevi, 3. Baskı, Trabzon.
- Çetinkaya, Ö. & Alparslan, A. M. (2011). Duygusal Zekânın İletişim Becerileri Üzerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 363-377.
- Çini, H. Özel, B. & Abul, A. (2016). Bozkır Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik, Sosyal ve Ekonomik Algılarının Ölçülmesi, *Measurement Of Social, Academic And Economic Perceptions Of Bozkır Vocational School*, 1063-1078.
- Çobanoğlu, O. & Türer, B. (2015). Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalıklarının Belirlenmesi, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Ekim, s. 235-245.
- Doğan, B. B. (2011). Kalkınma İktisadının XX. Yüzyıldaki Gelişim Süreci, İktisat Politikalarına Etkisi ve Son On Yıllık Konjonktürün Disiplinin Geleceğine Olası Etkileri, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22 (2), 41-83.
- Gavcar, E. Ülkü, M. & Ekmekçi, S. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Başarıları Üzerine Etki Eden Bazı Faktörlerin Araştırılması: Muğla Üniversitesi İ.İ.B.F. Örneği, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(5), 18-28.
- Girginer, N. Erken Çelik, A. & Uçkun, N. (2008). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Kredi Kartı Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 193-208.
- Jones, I. C. (2001). *İktisadi Büyümeye Giriş*, (Çev.: Şanlı Ateş; İsmail Tuncer), Literatür Yayıncılık, İstanbul 2014.
- Kaplan, M. & Taşdemir, M. (2008). *Gelişmekte Olan Ülkelerin Özellikleri*, Kalkınma Ekonomisi, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- Kaşlı, M. & Serel, A. (2008). Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 15(2), 99-113.
- Kaynak, M. (2007). *Kalkınma İktisadı*, Gazi Kitabevi, 2. Baskı, Ankara.
- Okur Dinçsoy, M. & Taşdemir, Ö. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Ekonomik Kalkınma Algılarının Analizi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 307-332.
- Okur Dinçsoy, M. (2017). Trakya Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bankacılık Bölümü Öğrencilerinin Kalkınma Algısı Analizi, *IERFM Uluslararası Ekonomi Araştırmaları ve Finansal Piyasalar Kongresi*, 12-13 Mayıs 2017, Edirne, 605-796
- Özalp, İ. Tonus, H. Z. & Sarıkaya, M. (2008). İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Algılamaları Üzerine Bir Araştırma, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (1), 69-84.

- Rençber, B. A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Faktörler, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 191-198.
- Şenses, F. (2005). ODTÜ İktisat Bölümü Öğrenci Profili-Yeniden. *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 32 (Haziran), 185-198.
- TDK, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.59879d43b0c7e3.60116225 (4.08.2017).
- Todaro, P. M. & Smith, C. S. (2012). *Economic Development*, 11th Edition, ABD.
- Von Mises, L. (2011). *Human Action: The Rate of Interest*. J.M. Herbener (ed.), The Pure Time-Preference Theory of Interest, Mises Institute, Auburn, 67-84.

EKLER

Ek-1: Yeni Fikirlere Açık ve Girişimci Bir Ruha Sahip Misiniz?

Crosstab			Evet	Hayır	Kararsızım	Toplam
Cinsiyetiniz	Kadın	Count	351	32	71	454
		%	77,3	7	15,6	100
	Erkek	Count	285	17	34	336
		%	84,8	5,1	10,1	100
Toplam		Count	636	49	105	790
		%	80,5	6,2	13,3	100
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square			7,010 ^a	2	0,030	
Likelihood Ratio			7,159	2	0,028	
Linear-by-Linear Association			6,733	1	0,009	

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 20,84.

Ek-2: Türkiye Ekonomisinin Gidişatını Nasıl Buluyorsunuz (son 5 yıl)?

Crosstab			İyiye gidiyor	Kötüye gidiyor	Ne iyi ne kötü	Fikrim yok	Toplam
Cinsiyetiniz	Kadın	Count	23	289	113	29	454
		%	5,1	63,7	24,9	6,4	100
	Erkek	Count	42	213	74	7	336
		%	12,5	63,4	22,	2,1	100
Toplam		Count	65	502	187	36	790
		%	8,2	63,5	23,7	4,6	100
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square			21,492 ^a	3	,000		
Likelihood Ratio			22,127	3	,000		
Linear-by-Linear Association			15,636	1	,000		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 15,31.

Ek-3: Geçim Sıkıntısı Çekiyor musunuz?

Crosstab			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Cinsiyetiniz	Kadın	Count	117	152	185	454
		%	25,8	33,	40,7	100
	Erkek	Count	82	152	102	336
		%	24,4	45,2	30,4	100
Toplam		Count	199	304	287	790
		%	25,2	38,5	36,3	100
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square			12,820 ^a	2	0,002	
Likelihood Ratio			12,846	2	0,002	
Linear-by-Linear Association			2,606	1	0,106	

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 84,64.

Ek-4: Ekonomik Sistemlerden Hangisi Sizce Daha İyi?

Crosstab			Sosyalist	Liberal	Karma	Fikrim yok	Marksist	Kapitalist	İslam	Toplam
Cinsiyetiniz	Kadın	Count	125	26	154	113	17	13	6	454
		%	27,5	5,7	33,9	24,9	3,7	2,9	1,3	100
	Erkek	Count	75	42	106	44	22	24	23	336
		%	22,3	12,5	31,5	13,1	6,5	7,1	6,8	100
Toplam	Count	200	68	260	157	39	37	29	790	
	%	25,3	8,6	32,9	19,9	4,9	4,7	3,7	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)					
Pearson Chi-Square			52,882 ^a	6	,000					
Likelihood Ratio			53,637	6	,000					
Linear-by-Linear Association			8,083	1	0,004					

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,33.

Ek-5: Sizce Türkiye'de Asgari Ücret En Az Ne Kadar Olmalıdır?

Crosstab			- 500	501- 800	801- 1100	1101- 1400	1401- 1700	1701- 2000	2001 +	Toplam
Cinsiyetiniz	Kadın	Count	11	4	17	132	168	80	42	454
		%	2,4	0,9	3,7	29,1	37,	17,6	9,3	100
	Erkek	Count	9	0	6	74	161	52	34	336
		%	2,7	0,0	1,8	22	47,9	15,5	10,1	100
Toplam	Count	20	4	23	206	329	132	76	790	
	%	2,5	0,5	2,9	26,1	41,6	16,7	9,6	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)					
Pearson Chi-Square			15,441 ^a	6	0,017					
Likelihood Ratio			17,067	6	0,009					
Linear-by-Linear Association			2,082	1	0,149					

a. 2 cells (14,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,70.

Ek-6: Türkiye'de Yatırım İçin Hangi Sektörü Tercih Edersiniz?

Crosstab			Tarım	Hizmet	Diğer	Sanayi	Eğitim	Finans-Banka	Toplam	
Cinsiyetiniz	Kadın	Count	30	221	23	36	92	52	454	
		%	6,6	48,7	5,1	7,9	20,3	11,5	100	
	Erkek	Count	50	142	31	49	33	31	336	
		%	14,9	42,3	9,2	14,6	9,8	9,2	100	
Toplam	Count	80	363	54	85	125	83	790		
	%	10,1	45,9	6,8	10,8	15,8	10,5	100		
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)					
Pearson Chi-Square			41,836 ^a	5	,000					
Likelihood Ratio			42,237	5	,000					
Linear-by-Linear Association			7,304	1	0,007					

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 22,97.

Ek-7: Geçim Sıkıntısı Çekiyor musunuz?

Crosstab			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Aylık Gelir	≤300	Count	46	28	47	121
		%	38	23,1	38,8	100
	301-500	Count	80	110	115	305
		%	26,2	36,1	37,7	100
	501-800	Count	40	73	72	185
		%	21,6	39,5	38,9	100
	801-1100	Count	20	49	25	94
		%	21,3	52,1	26,6	100
	1101 ≤	Count	13	44	28	85
		%	15,3	51,8	32,9	100
Toplam	Count	199	304	287	790	
	%	25,2	38,5	36,3	100	
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square		32,631 ^a	8	0		
Likelihood Ratio		32,834	8	0		
Linear-by-Linear Association		1,288	1	0,256		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,41.

Ek-8: Türkiye Ekonomisinin Gidişatını Nasıl Buluyorsunuz (son 5 Yıl)?

Crosstab			İyiye gidiyor	Kötüye gidiyor	Ne iyi ne kötü	Fikrim yok	Toplam
Bölümünüz	İktisat	Count	14	209	57	8	288
		%	4,9	72,6	19,8	2,8	100
	Ekonometri	Count	14	82	51	10	157
		%	8,9	52,2	32,5	6,4	100
	İşletme	Count	27	110	48	13	198
		%	13,6	55,6	24,2	6,6	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	10	101	31	5	147
		%	6,8	68,7	21,1	3,4	100
Toplam	Count	65	502	187	36	790	
	%	8,2	63,5	23,7	4,6	100	
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)			
Pearson Chi-Square		33,661 ^a	9	0,000			
Likelihood Ratio		32,926	9	0,000			
Linear-by-Linear Association		0,133	1	0,715			

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,7.

Ek-9: Ekonomik Sistemlerden Hangisi Sizce Daha İyi?

Crosstab			Sosyalist	Liberal	Karma	Fikrim yok	Marksist	Kapitalist	İslam	Top.
Bölümünüz	İktisat	Count	81	38	93	46	9	14	7	288
		%	28,1	13,2	32,3	16	3,1	4,9	2,4	100
	Ekonometri	Count	40	9	44	38	10	4	12	157
		%	25,5	5,7	28	24,2	6,4	2,5	7,6	100
	İşletme	Count	42	17	58	48	11	13	9	198
		%	21,2	8,6	29,3	24,2	5,6	6,6	4,5	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	37	4	65	25	9	6	1	147
		%	25,2	2,7	44,2	17	6,1	4,1	0,7	100
Toplam	Count	200	68	260	157	39	37	29	790	
	%	25,3	8,6	32,9	19,9	4,9	4,7	3,7	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)					
Pearson Chi-Square			48,799 ^a	18	0,00					
Likelihood Ratio			50,424	18	0,00					
Linear-by-Linear Association			5,163	1	0,023					

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,40.

Ek-10: Sizce Ekonomik Kalkınmaya Nereden Başlanmalı?

Crosstab			Köy	Kent	Bölge	Merkez	Fikrim yok	Toplam
Bölümünüz	İktisat	Count	174	25	59	25	5	288
		%	60,40	8,70	20,50	8,70	1,70	100
	Ekonometri	Count	75	25	28	24	5	157
		%	47,80	15,90	17,80	15,30	3,20	100
	İşletme	Count	101	18	43	25	11	198
		%	51,00	9,10	21,70	12,60	5,60	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	68	18	40	15	6	147
		%	46,30	12,20	27,20	10,20	4,10	100
Toplam	Count	418	86	170	89	27	790	
	%	52,90	10,90	21,50	11,30	3,40	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)			
Pearson Chi-Square			24,026 ^a	12	0,02			
Likelihood Ratio			23,532	12	0,024			
Linear-by-Linear Association			9,577	1	0,002			

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,02.

Ek-11: Ülkemizde Yabancı Sermayeye Karşı mısınız?

Crosstab			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Bölümünüz	İktisat	Count	64	153	71	288
		%	22,2	53,1	24,7	100
	Ekonometri	Count	25	89	43	157
		%	15,9	56,7	27,4	100
	İşletme	Count	56	91	51	198
		%	28,3	46	25,8	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	46	48	53	147
		%	31,3	32,7	36,1	100
	Toplam	Count	191	381	218	790
		%	24,2	48,2	27,6	100
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square		25,665 ^a	6	0		
Likelihood Ratio		26,442	6	0		
Linear-by-Linear Association		0,034	1	0,854		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 35,54.

Ek-12: Ülkemizde Sanayiye Verilen Destekleri Yeterli Buluyor musunuz?

Crosstab			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Bölümünüz	İktisat	Count	26	212	50	288
		%	9,00	73,60	17,40	100
	Ekonometri	Count	19	102	36	157
		%	12,10	65,00	22,90	100
	İşletme	Count	30	121	47	198
		%	15,20	61,10	23,70	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	16	86	45	147
		%	10,90	58,50	30,60	100
	Toplam	Count	91	521	178	790
		%	11,50	65,90	22,50	100
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square		16,259 ^a	6	0,012		
Likelihood Ratio		16,011	6	0,014		
Linear-by-Linear Association		1,746	1	0,186		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 16,93.

Ek-13: Ülkemizde Gelir Dağılımı Yeterince Adil mi?

Crosstab			Evet	Hayır	Kismen	Toplam	
Bölümünüz	İktisat	Count	8	276	4	288	
		%	2,80	95,80	1,40	100	
	Ekonometri	Count	2	142	13	157	
		%	1,30	90,40	8,30	100	
	İşletme	Count	6	184	8	198	
		%	3,00	92,90	4,00	100	
	Çalışma Ekonomisi	Count	4	138	5	147	
		%	2,70	93,90	3,40	100	
	Toplam	Count	20	740	30	790	
		%	2,50	93,70	3,80	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
	Pearson Chi-Square		14,395 ^a	6			0,026
Likelihood Ratio		13,915	6			0,031	
Linear-by-Linear Association		1,258	1			0,262	

a. 2 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,72.

Ek-14: Kalkınmada Kamu/Özel Kuruluşları mı Daha Etkilidir?

Crosstab			Kamu	Özel	İkisi de	Fikrim yok	Toplam
Bölümünüz	İktisat	Count	82	52	146	8	288
		%	28,50	18,10	50,70	2,80	100
	Ekonometri	Count	30	42	80	5	157
		%	19,10	26,80	51,00	3,20	100
	İşletme	Count	41	33	114	10	198
		%	20,70	16,70	57,60	5,10	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	39	19	85	4	147
		%	26,50	12,90	57,80	2,70	100
	Toplam	Count	192	146	425	27	790
		%	24,30	18,50	53,80	3,40	100
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
	Pearson Chi-Square		17,646 ^a	9	0,04		
Likelihood Ratio		17,148	9	0,046			
Linear-by-Linear Association		3,749	1	0,053			

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,02.

Ek-15: Türkiye'de Yatırım Yapmak İsteseniz Hangi Sektörü Tercih Edersiniz?

Crosstab			Tarım	Hizmet	Diğer	Sanayi	Eğitim	Finans-Banka	Toplam
Bölümünüz	İktisat	Count	34	128	15	38	47	26	288
		%	11,80	44,40	5,20	13,20	16,30	9,00	100
	Ekonometri	Count	18	51	16	19	19	34	157
		%	11,50	32,50	10,20	12,10	12,10	21,70	100
	İşletme	Count	17	103	14	19	31	14	198
		%	8,60	52,00	7,10	9,60	15,70	7,10	100
	Çalışma Ekonomisi	Count	11	81	9	9	28	9	147
		%	7,50	55,10	6,10	6,10	19,00	6,10	100
	Toplam	Count	80	363	54	85	125	83	790
		%	10,10	45,90	6,80	10,80	15,80	10,50	100
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)				
Pearson Chi-Square			48,505 ^a	15	0				
Likelihood Ratio			45,729	15	0				
Linear-by-Linear Association			0,849	1	0,357				

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,05.

Ek-16: Geçim Sıkıntısı Çekiyor musunuz?

Crosstab			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Öğretim Programı	1. öğretim	Count	127	152	176	455
		%	27,90	33,40	38,70	100
	2. Öğretim	Count	72	152	111	335
		%	21,50	45,40	33,10	100
Toplam	Count	199	304	287	790	
	%	25,20	38,50	36,30	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square			11,971 ^a	2	0,003	
Likelihood Ratio			11,952	2	0,003	
Linear-by-Linear Association			0,024	1	0,876	

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 84,39.

Ek-17: Türkiye Ekonomisinin Gidişatını Nasıl Buluyorsunuz (Son 5 Yıl)?

Crosstab		İyiye gidiyor	Kötüye gidiyor	Ne iyi ne kötü	Fikrim yok	Toplam	
Sınıfınız	1	Count	16	63	41	7	127
		%	12,60	49,60	32,30	5,50	100
	2	Count	23	167	58	16	264
		%	8,70	63,30	22,00	6,10	100
	3	Count	10	140	50	10	210
		%	4,80	66,70	23,80	4,80	100
	4	Count	16	132	38	3	189
		%	8,50	69,80	20,10	1,60	100
Toplam	Count	65	502	187	36	790	
	%	8,20	63,50	23,70	4,60	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square			22,050 ^a	9	0,009		
Likelihood Ratio			23,216	9	0,006		
Linear-by-Linear Association			3,604	1	0,058		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,79.

Ek-18: Ekonomik Sistemlerden Hangisi Sizce Daha İyi?

Crosstab		Sosyalist	Liberal	Karma	Fikrim yok	Marksist	Kapitalist	İslam	Toplam	
Sınıfınız	1	Count	23	7	43	31	10	10	3	127
		%	18,1	5,5	33,9	24,4	7,9	7,9	2,4	100
	2	Count	71	19	67	70	13	15	9	264
		%	26,9	7,2	25,4	26,5	4,9	5,7	3,4	100
	3	Count	55	15	86	31	12	5	6	210
		%	26,2	7,1	41	14,8	5,7	2,4	2,9	100
	4	Count	51	27	64	25	4	7	11	189
		%	27	14,3	33,9	13,2	2,1	3,7	5,8	100
Toplam	Count	200	68	260	157	39	37	29	790	
	%	25,3	8,6	32,9	19,9	4,9	4,7	3,7	100	
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)					
Pearson Chi-Square			50,670 ^a	18	0					
Likelihood Ratio			50,611	18	0					
Linear-by-Linear Association			8,118	1	0,004					

a. 1 cells (3,6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,66.

Ek-19: Ülkemizde Yabancı Sermayeye Karşı mısınız?

Crosstab			Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Sınıfınız	1	Count	48	38	41	127
		%	37,80	29,90	32,30	100
	2	Count	62	135	67	264
		%	23,50	51,10	25,40	100
	3	Count	43	108	59	210
		%	20,50	51,40	28,10	100
	4	Count	38	100	51	189
		%	20,10	52,90	27,00	100
Toplam	Count	191	381	218	790	
	%	24,20	48,20	27,60	100	
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square		24,399 ^a	6	0,00		
Likelihood Ratio		24,413	6	0,00		
Linear-by-Linear Association		2,593	1	0,107		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 30,71.

Ek-20: Türkiye'de Yatırım Yapmak İsteseniz Hangi Sektörü Tercih Edersiniz?

Crosstab			Tarım	Hizmet	Diğer	Sanayi	Eğitim	Finans-Banka	Toplam
Sınıfınız	1	Count	8	66	7	13	22	11	127
		%	6,30	52,00	5,50	10,20	17,30	8,70	100
	2	Count	26	104	20	25	46	43	264
		%	9,80	39,40	7,60	9,50	17,40	16,30	100
	3	Count	19	112	14	16	34	15	210
		%	9,00	53,30	6,70	7,60	16,20	7,10	100
	4	Count	27	81	13	31	23	14	189
		%	14,30	42,90	6,90	16,40	12,20	7,40	100
Toplam	Count	80	363	54	85	125	83	790	
	%	10,10	45,90	6,80	10,80	15,80	10,50	100	
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)					
Pearson Chi-Square		35,208 ^a	15	0,002					
Likelihood Ratio		33,997	15	0,003					
Linear-by-Linear Association		4,444	1	0,035					

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,68.

Ek-21: Farklı Sınıflarına Göre Kruskal-Wallis Test Sonuçları

Sınıfınız	Sektörler Arası İşbirliği		Bölgesel Markalar Yaratılması	
	N	Mean Rank	N	Mean Rank
1	125	414,22	125	421,08
2	260	374,19	260	376,38
3	209	367,77	209	369,68
4	188	426,72	188	417
Toplam	782		782	
Chi-Square	11,106		8,355	
Df	3		3	
Asymp. Sig.	0,011		0,039	

Ek-22: Aylık Gelire Göre Kruskal-Wallis Test Sonuçları

Aylık Gelir	Tarımın Gelişmesi	
	N	Mean Rank
≤300	120	359,68
301 - 500	303	374,38
501 - 800	185	412,27
801 - 1100	89	423,85
1101 ≤	84	414,04
Toplam	781	
Chi-Square	10,236	
Df	4	
Asymp. Sig.	0,037	

Ek-23: Bölüme Göre Kruskal-Wallis Test Sonuçları

Bölümünüz	Kültürel ve Sosyal Gelişme		Ar-Ge Yaratılması	
	N	Mean Rank	N	Mean Rank
İktisat	286	376,08	287	362,7
Ekonometri	157	362,35	157	386,14
İşletme	191	417,65	191	412,85
Çalışma Ekonomisi	147	416	147	425,72
Toplam	781		782	
Chi-Square	9,846		12,215	
df	3		3	
Asymp. Sig.	0,02		0,007	

Ek-24: Mann-Whitney U Test Sonuçları

Ar-Ge Yaratılması					
Cinsiyet	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	
Kadın	451	378,35	170636,5	Wilcoxon W	68710,5
Erkek	331	409,42	135516,5	Z	170636,5
Toplam	782			Asymp. Sig.(2-tailed)	-2,118
					0,034